

**DER LAPPLANDKRIEG:
EINLEITUNG UND HINTERGRUND**

Der Krieg zwischen Finnland und der Sowjetunion endete mit einer Waffenruhe 4.9.1944. Der Waffenstillstand wurde in Moskau am 19.9.1944 geschlossen. Die Bedingung für den Waffenstillstand war, dass Finnland die Beziehungen zu Deutschland abbricht und die nach dem 15.9.1944 in Finnland gebliebenen Deutschen interniert. In Nordfinnland war die 20. deutsch Gebirgsarmee unter Generaloberst L. Rendulic. Ihre Gesamtstärke Anfang September 1944 war 220 000 Mann. Sie hatte für die Verteidigung von Nordfinnland nördlich vom Fluss Oulu verantwortlich. Kriegsoperationen zwischen Deutschland und der Sowjetunion wurden fortgesetzt. Nordfinnland läufte Gefahr, ein Kriegsschauplatz zu werden.

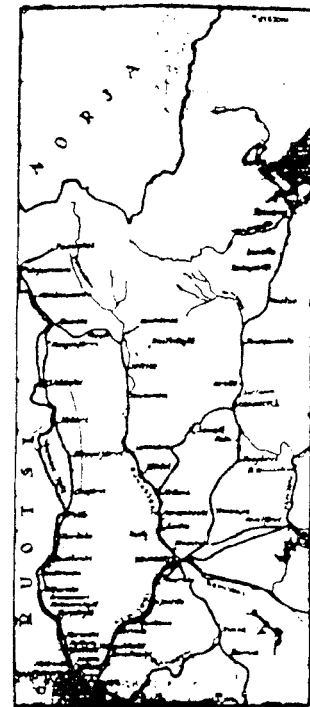
Es lag im Interesse der Sowjetunion, die Finnen gegen die Deutschen Krieg führen zu bringen. Die Sowjetunion plante gerade einen Grossangriff Petsamo. Bindung oder Vernichtung der Deutschen in Nordfinnland würde den Druck in Petsamo vermindern und die Beförderung der Deutschen als Reserve nach Mitteleuropa, wo das Endresultat des Krieges abgemacht werden sollte, verhindern. Die Sowjetunion wollte, dass Finnland die Beziehungen zu Deutschland unwiderrufflich abbricht.

Die Deutschen hatten sich schon im Herbst 1943 für die Möglichkeit vorbereitet, dass Finn-

land fallen oder sich von dem Krieg lösen würde. Deutschland wollte den Nickelerhalt von Petsamo sowie den Rückzug seiner eigenen Truppen mit Materialien nach Nordnorwegen sicherstellen. Im Birke-Plan waren der Zeitplan für den Rückzug sowie die Verteidigungsschlacht in bestimmten Stellungen festgestellt. Im Anschluss an den Plan wurden die Schutzwall-Stellung in Vuotso und die Sturmbock-Stellung in Nordwestfinnland gebaut.

Finnland begann die Beförderung von seinen Truppen nach dem Norden, z.B. nach Oulu, Liminka und Kajaani, schon am 3. September. Wegen der Ungewissheit der Situation in Nordfinnland begann man die Evakuierung der Zivilbevölkerung mit Hilfe der Deutschen. Am 15. September endete die offizielle Zusammenarbeit zwischen den früheren Waffenbrüdern, doch nicht die Verbindungen hinter den Kulissen. Die sog. Herbstmanöver begannen. Deutschland zog sich friedlich zurück und Finnland folgte etwa einen Tag später nach. Doch so konnte es nicht weitergehen, denn die Sowjetunion drängte Finnland, umfassende Kriegsmassnahmen zu treffen. Die in Nordfinnland konzentrierten Truppen wurden dem Generaloberleutnant Hjalmar Siilasvuo unterstellt, der mit seinem Stab am 26.9. in Oulu ankam, beauftragt mit der Internierung der deutschen Truppen. Der richtige Krieg begann.

Kemijärven

Saksalaisten

Pajal
hettämä toh
Saksalaisten
ja kohdata
Joosakin Mu
tuhoemistok
sion tämä
Näinkin Kes
larin lähtie
Suomen-poc
jokseenkin
sinne njoitt
kääntä
pohjoista k
päästy m
kulaisia. K
on kuulu k

**Venäjä
Jääme**

Berlin,
tiedottaa:
Pohjois-Su
me sajuva
Sittenkun v
ran tien s
ryhtyivät
Taistelut on

**"Kolarin kohtalo
sinetöity."**

Perjantaina iltapäivällä oli myös Kolarin kylän kohtalo sinetöity. Silloin saksalaiset sytyttivät palamaan ne talot, joita ei aikaisemmin vielä olta poltettu, mutta he odottivat pappilan, missä he jatkuvasti iloa olivat majailtaneina. Niinikään eivät saksalaiset vielä perjantailtana olleet sytyttäneet Kolarin saareen olevaa vanhaa kirkkoa, enempiä kulu- siellä olevia asuutarakennuksia.

LOKAKUU

runsassateinen sekä
härvinäisen lämmin
Keskilämpö 4 astetta normaalia korkeampi.

Kuluvan lokakuun aikana on valunut lämpen ja kasteinen sää. Sääolosuhteet ovat siltä, minkä laatuun parhaiten soveltuvat ilmat ovat ns. normaalin lokakuun ilmiön verrattuna, tiedustelimme osastoimme osastolliselta keskukselta, tohtori J. M. Angervalla.

**Työväkeä
PUHDISTETAAN
POHJ**

**SIH
Pohjois
Huolto**

Sodankylän k...
on Pohjois-Suomen
kylänselän on k
salainen alhusta
jollitavat tällä väle
me ollen Pohjois-
suomen... aikata

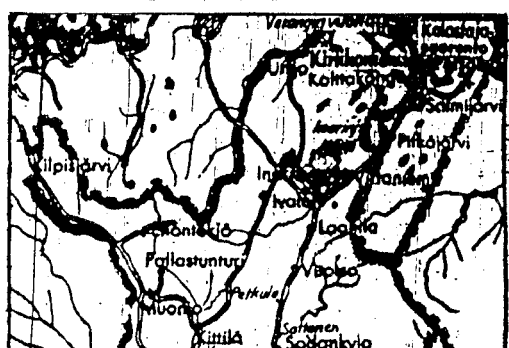
**DER AE
15.9.19**

Gegen End
Weltkrieges w
der sog. Lap
Der Krieg zw
der Sowjetuni
Waffenstillsta
Sowjetunion
gung des Waf
Finnland ai
tretungen di
Deutschland
nach dem 15
gebliebenen
internieren
deutsche Gef

Kolarin kirkonkylä palaa

Saksalaisten sitkeää vastarintaa Sodankylän eteläpuolella ja Ounasjoen varrella. Sieppijärven maasto saavutettu.

Virallisesti tiedoitetaan 20. 10. 44:
Petsamon tietä etenevät joukkomme ovat Sodankylän eteläpuolella taisteluissa tykistön ja lentoyoukkojen tukemien saksalaisten voimien kanssa. Myös Ounasjoen varrella saksalaiset tekevät sitkeää vastarintaa. Kolarin suunnalla on Sieppijärven maasto saavutettu.

KAARE SØBERG

Kaare Söberg syntyi 1.11.1923 Renassa Østerdalenissa Norjassa maanviljelijäperheeseen. Tammi-kuussa 1940 hän ilmoittautui vapaaehtoiseksi Suomen talvisotaan, mutta ei ikänsä vuoksi päässyt.

Kaare Söberg liittyi keväällä 1942 Waffen-SS:ään. Saksassa tapahtuneen koulutuksen jälkeen hän oli Balkanilla ja Vapaaehtoisessa SS-Panssarikrenatöridivisioona Nordlandissa Leningradin rintamalla, josta hän maaliskuussa 1944 sai siirron täysin norjalaiseen joukko-osastoon Hiihtopataljoona Norgeen Kiestingin pohjoispuolelle. Toiminta oli partiointia ja tiedustelua. Kesäkuun lopulla 1944 joukko kärsi kovia tappioita torjuntataisteluissa venäläisiä vastaan Jelettjärven pohjoispuolella. Kaare Söberg oli taisteluiden aikana alokkaiden kouluttajana Oulussa.

Vetäytymisen alkaessa syyskuussa 1944 Norge oli ensin divisioonan suojajoukkona Kuusamossa. Rovaniemelle pataljoona siirtyi 22-23.9. 1944. Rovaniemellä jatkui alokkaiden koulutus, mutta osa joukosta oli jatkuvasti vartiopalveluksessa mm. silloilla. SS-Rottenführer (alikersantti) Kaare Söberg toimi ryhmänjohtajana. Lokakuun alussa

Norge korvasi Rovaniemen varuskuntapataljoonana saksalaisen Jääkäripataljoona 3, jota tarvittiin Tornion taisteluissa. Söberg oli mukana saksalaisten radioaseman, Lappland-Senderin, purkamisessa Kursungissa kolmen päivän ajan. Yöllä 13/14.10 Söberg tuli viimeisenä Ounaskosken sillan yli ennen sillan räjäyttämistä. Suomalainen JP 5 oli tällöin edennyt Kemijoen Ounasvaaran puoleiselle rannalle. Norjalainen pataljoona oli asemassa pitkin joen länsirantaa. Suomalaisten kanssa oli ajoittain kiivasta taukaustenvaihtoa. Lokakuussa sympatia suomalaisia kohtaan ei ollut hävinnyt, mutta mottona oli "jos meitä ammutaan, ammuimme takaisin".

16.10 Kaare Söberg haavoittui suomalaisen kranaatinheittimen ammuksen sirpaleista käsivarteen. SS-Vuoristodivisioonan viimeiset osat vetäytyivät 16.10 iltapäivän ja illan aikana Rovaniemeltä. Hiihtopataljoona Norge viimeisten joukossa. Norjalaiset olivat keskiyöllä 16/17.10 mukana avaamassa everstiluutnantti Halstin JR 11:n katkaisemaa Kittilän tietä Vennivaaran kohdalla noin kahdeksan kilometrin päässä kauppalasta.

Muonion taistelujen aikana Norge varmisti 6. SS-Vuoristodivisioonan pohjoisvustaa, mutta ei osallistunut taisteluihin. Norge ei ollut moottoroitu, joten koko paluumatka Kiestingistä Norjaan tehtiin jalan. Norjassa pataljoona hajoitettiin saksalaisiin poliisijoukkoihin. Saksan antauduttua Kaare Söberg pidätettiin 10.5.1945. Yhteistoiminnasta saksalaisten kanssa hän sai 3v 6 kk:n tuomion. Hän vapautui leiriltä 8.10. 1947. Vuodesta 1959 lähtien hän toimi vahtimestarina eläkkeelle pääsyynsä saakka. Kaare Söberg on ollut kahdeksan vuotta leskenä ja hänellä on yksi tytär.

Saksalaisten

Kaaressuann

TAISTELUTOIMIEN NÄYTTÄ

Saksalaisten viime Suomen alueella.

— Uuden Suomen kirjeenvaihto

TUKHOLMA, torstaina.

Uusi polttopiste Pohjois-Suomen taisteluissa on nyt muodostunut Ruotsin rajan lähistöllä Kaaressuannon seudulla, jonka odotetaan huomenna joutuvan välittömien taistelutoimien piiriin, ilmoitetaan tänään Ruotsin puolelta rajaa. Kaaressuannon evakuoinnin varalta on ryhdytty valmistaviin toimenpiteisiin.

On ilmeistä, että Saksan sodanjohdon on kukaan tähtänyt muuttua aikaisempi pohjoisessa tapahtuneita perustymislukkeita varten laatimansa aikataulu. Sitä viivyttävästä puolesta, jonka tarkoituksena oli pysäyttää suomalaisia niin kauan, että saksalaiset joukot olisivat ehtineet vetäytyä Pohjois-Norjasta eteläisempiin puolustusasemiin, on ollut pakko luopua nopeammin kuin alunperin on ollut tarkoituksena. Nyt saksalaisilla on Suomen käsivarressa kuultu.

Indennäköisesti että vain Kaare korkeudella jäljellä puolustusjoukko, joka on tosin tänne saapunut, on mukaan voimakkaasti rakennettu, jota ilmeisesti ei ole tarkoiteen väkivaltapuolustuslinjaksi. Eri tojen mukaan myös Saarenpää sijaitsee noin 30 km Kaaressuannuoritetulla linnoitustilla. Suomen käsivarsi pohjoisessa osaan Skibottenia kohti, missä ten ilmoitetaan rakentavan taisteluja; kuitenkin oikean sivualla bottenin läänin pohjoiskärjessä Ruotsin alueeseen. Sen jälkeen malaiset valtasivat Muonion, noin 200 km jäljellä matkaa. jalle Skibottenista päin, heidän sensä on jatkunut nopeasti. Tä kehitystä "Skandinavian kalot" taan tällä hetkellä mitä su mielenkiinnolla koko maailmas. odotettavissa olevista liittousta lähinnä norjalaisten joukkojen hinnoista Pohjois-Norjaan on saksalaisilla on Suomen käsivarressa kuultu.

Kaunispään tuntur

saksalaisten vastarinta sitkeää.

Taisteluja Muonion luoteispuolella

PAJALA, torstaina.

Noin 14 kmn päässä Yllmuoniolesta pohjoiseen sijaitsevassa Kätkäsuannon kylässä oli keskiviikkona Ruotsin puolelta tehtyjen havaintojen mukaan vilkasta liikehdintää. Sitä viime aikoina olekselleet saksalaiset joukot valmistautuvat kaikonta päättään siirtymään pohjoisemmaksi. Suuri joukko kuljetus-

Virt...
Jää...
lalla...
saksal...
puole

Mein Name ist Siegfried Ehrh bin im Jahre 1922 bei Bad Schachen in Sachsen geboren. Als aktiver Offizierbewerber kam ich im Oktober 1940 zum Gebirgsjägerregiment 139 nach Klagenfurt in Kärnten. Ab Juni 1941 nahm ich an der Abstellung zur Kriegsschule Potsdam im September, an den Kämpfen an der Eismeerfront teil.

Nach der Beförderung zum Leutnant im Februar 1942 kehrte ich zum Feldtruppenteil, dem Gebirgsjägerregiment 139 zurück. Auf Wunsch des Generalobersten Dietel wurde ich in dieses Regiment, mit dem er kämpfte um Narvik 1940, als Reserve der Armee in Finnland zurück und wurde aus dem Verband der 3. Gebirgsdiversion herausgelöst. Das verabschiedete Regiment hat die "Feuerwehr" der Armee an der Fischerhalbinsel-Front, an der ich mit dem Einsatz gesteuert wurde. Sowohl im LKW-Transport wie im Marsch auf Ski, die Tross

Saksalaiset perääntyvät

Rykemän komentaja tarkkailee saksalaisten liikkeitä palovassa Muoniossa. — Tikkava

Inarin kirkonkylä vallattu.

Yllmuonion 55 talosta poltettu vain kymmenkunta.

Muuhemmin ilmoitetaan Pajalassa, että saksalaiset ovat nyt polttaneet myöskin Kätkäsuannon, minne he vetäytyivät Muonionlesta, polttaneet kylän jälkeensä. Vain yksi talo oli torstai-aiheenaan säästetty. Yllmuonio on säilynyt verrattain hyvin. 55 talosta saksalaiset eivät ehtineet polttaa kuin kymmenkunta. Kätkäsuannon jättäessään saksalaiset ovat poistuneet Muonion puolesta Enontekiön alueelle. Monet merkit viittaavat siihen, että saksalaiset aikovat pysytellä lännepuolesta Hettaan, kirkonkylään ja Pajalassa. Suuri joukko kuljetus-

